

Onderwerp

Voortgang DE-on 2016

Registratienummer

1972516

Datum

20 december 2016

Auteur

P. ter Voert-Arxhoek

Afdeling/Bureau

RE

Openbaarheid

Passief openbaar

Portefeuillehouder

Stuivenberg, A.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden**Kern mededeling:**

De provincie heeft aan Stichting DE-on (DE-on) een subsidie verstrekt met als doel actief bij te dragen aan de versnelling van de energietransitie.

Deze subsidie kan DE-on aanwenden voor het bekostigen van het (doen) ontwikkelen en het (mede)financieren van projecten d.m.v. participaties, garanties en het verstrekken van al dan niet achtergestelde leningen welke gericht zijn op zowel besparing en/of het duurzaam opwekken van energie in die delen van de markt die zich autonoom niet, onvoldoende of traag ontwikkelen.

In de subsidievoorwaarden bijbehorend bij subsidiebesluit van 22 juli 2014 (1550439) zijn voorwaarden en verplichtingen gesteld ten aanzien van de periodieke rapportage. Voorwaarden is het jaarlijks verstrekken van de jaarrekening, het jaarverslag en de bijbehorende accountantsverklaring over het voorgaande jaar en het jaarplan van het komende jaar ter informatie aan Gedeputeerde Staten.

Tijdens de projectontwikkelperiode (eerste 8 jaren na verlening van de subsidie) vindt er 2, 4 en 8 jaren na de verlening een tussentijdse beoordeling plaats van de wijze waarop de stichting met de subsidie omgaat.

Het college van Gedeputeerde Staten heeft toegezegd Provinciale Staten via een mededeling te informeren over de voortgang van DE-on. Middels Statenmededeling 1972516 kunnen Provinciale Staten kennis nemen van het jaarverslag 2015 en de bijbehorende jaarrekening, het jaarplan 2017 en de aanvullende voortgangsrapportage ten behoeve van de eerste tussentijdse beoordeling.

Mededeling:

Gedeputeerde Staten hebben zoals gesteld in de subsidievoorwaarden tijdig de jaarrekening, het jaarverslag en de accountantsverklaring ontvangen van DE-on. Deze voldoen aan de gestelde eisen. Daarmee heeft DE-on voldaan aan de subsidievoorwaarden.

Uit het jaarverslag en de jaarrekening blijkt dat de vooruitzichten ten aanzien van resultaten, portfolio en het inzetten van de beschikbaar gestelde middelen ruim op schema liggen.

Uit de stukken blijkt dat DE-on lage exploitatiekosten heeft. Dit is gunstig, omdat de verwachting die bij het ontwikkelen van het instrument waren dat de rente-opbrengsten de exploitatiekosten van DE-on voor een groot deel zouden kunnen dekken. De realiteit is dat de renteopbrengsten zeer laag zijn en de exploitatiekosten niet kunnen dekken. Door de lage exploitatiekosten kan DE-on het tekort nog een aantal jaar dekken uit de daarvoor beschikbaar gestelde subsidie. Voor de toekomst zal de exploitatie moeten worden bekostigd uit de opbrengsten voortkomend uit participaties.

Stichting DE-on heeft voor de eerste tussentijdse beoordeling een voortgangsrapportage opgesteld. Deze voortgangsrapportage is getoetst op de behaalde resultaten, het portfolio, bijbehorende risico's en de door de stichting gehanteerde werkwijze. De vooruitzichten ten aanzien van het inzetten van de beschikbaar gestelde financiële middelen in projecten zijn een belangrijk criterium. Als op de genoemde beoordelingsmomenten onvoldoende gelden zijn bestemd en weggezet, kan de provincie Flevoland besluiten uitgezette gelden tussentijds terug te vorderen.

Na 2 jaar dienen financieringsovereenkomsten te zijn afgesloten, dan wel in vergaande staat van onderhandeling te verkeren die een totaal van € 2 miljoen

aan door de stichting te verstrekken middelen bedragen. De betreffende projecten ondersteunen de doelstellingen met betrekking tot de multiplier van 5 en CO₂ reductie van tenminste 8.000 ton CO₂/jaar.

De inspanningen van DE-on hebben geleid tot gecommiteerde en uitgekeerde financieringen. In het totaal bedraagt het gecommiteerde bedrag € 1.685.580 euro met een CO₂ besparing van 15.017 ton per jaar tot gevolg. De gemiddelde multiplier bedraagt 10,77. Daarmee is de multiplier ruimschoots gehaald. Daarnaast zijn er nog een aantal concrete projecten in de pijplijn voor financiering/committeren in 2016 waarvan de verwachting is dat deze in 2016 nog voor de Raad van Toezicht worden gebracht voor besluitvorming. Deze projecten hebben een omvang van € 2.013.000 en multiplier 12,1. Daarmee wordt de doelstelling van €2 miljoen euro ruimschoots gehaald (€ 3.698.850).

Het portfolio is divers en bij alle projecten is er sprake van bewezen technologieën.

DE-on is in staat om op zorgvuldige wijze projecten te selecteren waarin zij financiële steun geven.

DE-on is ook actief op het gebied van projectontwikkeling en projectondersteuning, waarmee de kweekvijver van potentiële projecten worden vergroot.

De verwachte CO₂ reductie/jaar ligt totaal op 39.017 ton en is daarmee ruimschoots gehaald.

Gedeputeerde Staten zien dan ook geen aanleiding om tussentijds geld terug te vorderen.

Bijlagen

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
Jaarverslag st. DE-on 2015	1993392	Ja
Jaarplan 2017	1993424	Ja
DE-on voortgangsrapportage/memo resultaten	1993363	Ja
Subsidievoorwaarden	1499416	Ja

Ter inzage in de leeskamer

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de WOB (ja/nee aangeven)
		Tot

**Stichting DE-on
gevestigd te Lelystad
Jaarrapportage 2015**

Nummer Kamer van Koophandel:
Datum:
Opgesteld door:

60817534
9 mei 2016
Tineke Bakkers

Jaarverslag

pagina

Directieverslag	2
Verslag raad van toezicht	5
Opdracht	6
Controleverklaring	7
Financiële positie	9
Bespreking van de resultaten	10

Jaarstukken

Jaarrekening

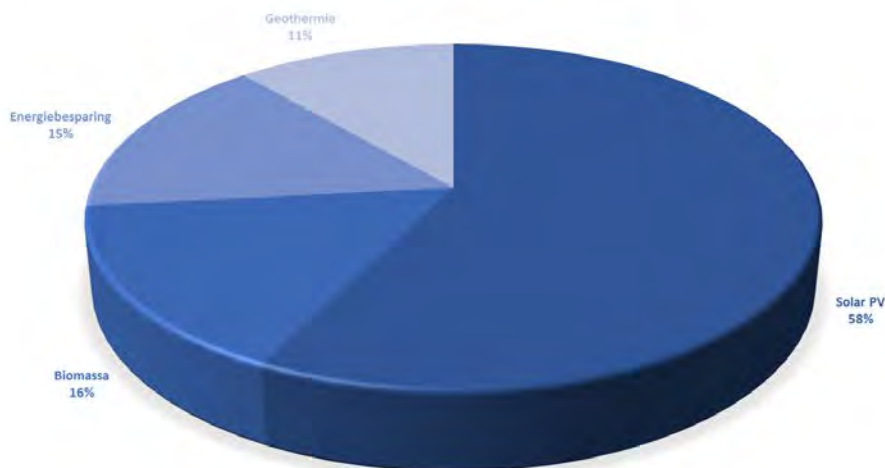
Balans per 31 december 2015	11
Staat van baten en lasten 2015	13
Algemene toelichting en grondslagen voor financiële verslaggeving	14
Toelichting op de balans	17
Toelichting op de staat van baten en lasten	22
Kasstroomoverzicht	24

Directieverslag

2015 was een druk jaar voor DE-on. Met een klein team van gemiddeld 1,3 full time equivalent is veel werk verricht om de Flevolandse energietransitie van een traditionele energiehuishouding naar een duurzame energiehuishouding te helpen versnellen. De pijplijn voor 2016 is goed gevuld met aantrekkelijke projecten, waarbij DE-on niet alleen als financier toegevoegde waarde kan leveren, maar ook als mede-ontwikkelaar en als adviseur meerwaarde biedt, waardoor de slaagkans van projecten toeneemt en projecten beter financierbaar worden door de reguliere marktpartijen.

Activiteiten 2015

In 2015 is er door DE-on hard gewerkt aan zowel de pijplijn voor financieringen als voor ontwikkelingen. DE-on had het eind van het jaar een pijplijn bestaande uit fotovoltaïsche zonne-energie (PV), biomassa, energiebesparing en geothermie projecten. Het grootste deel van de projecten betreft zonne-energie.

DE-on werkt in verschillende rollen. Bij bestaande projecten adviseert en financiert DE-on. Voor nieuwe projecten kan DE-on een initiërende rol vervullen door ideeën aan te dragen bij potentiële projecteigenaren. Bij prille initiatieven kan DE-on een versnellende rol spelen door de projecteigenaar te begeleiden bij de verdere ontwikkeling en realisatie van een project.

In 2015 heeft DE-on vanuit haar rol als financier één investering gedaan en twee andere investeringen voorbereid en goedgekeurd. De gerealiseerde investering betreft een grote biovergister in Almere waarmee groen gas zal worden geproduceerd dat in het gasnetwerk zal worden geïnjecteerd. Met de installatie is een totale investering gemoeid van bijna 8,3 miljoen euro en de installatie zal jaarlijks 2.300 ton CO₂ besparen. DE-on is als 20% aandeelhouder in het project gestapt met een investering en een lening van in het totaal 518.000 euro. Zonder DE-on zou het project waarschijnlijk geen doorgang hebben gevonden. De projectpartners in Groen Gas Almere BV zijn Ludan Energy Overseas, Berkhof BV en het beleggingsfonds Meewind. DE-on heeft hier een duidelijk versnellende rol met de mogelijkheid tot revolverend gebruik van haar middelen: door de overeengekomen financieringsconstructie kan DE-on weer uit het project stappen zodra het project enige tijd operationeel is.

Naast de uitgekeerde investering in Groen Gas Almere zijn twee andere voorstellen goedgekeurd op basis waarvan financiering op het gebied van energiebesparing en zonne-energie is aangeboden aan Flevolandse partijen. Deze voorstellen hebben een financieringsomvang van 450.000 en 270.000 euro, waarmee tot 2.000 ton CO₂ per jaar bespaart kan worden. De financiering van het zonne-energieproject is nog niet

uitgekeerd omdat na de goedkeuring van de Raad van Toezicht de financieringsconstructie wijzigde. Naar verwachting zal dit project in 2016 alsnog doorgang vinden. Het energiebesparingsproject had in de eerste fase behoefte aan ondersteuning in de uitwerking van de specialistische juridische contracten. DE-on heeft hieraan bijgedragen vanuit de Green Deal middelen. Naar verwachting zullen in 2016 de eerste projecten op het gebied van energiebesparing, gebruikmakend van deze contracten, door DE-on gefinancierd worden.

Op het gebied van projectontwikkeling hebben veel activiteiten plaatsgevonden. Zo wordt er in Luttelgeest aan een zon-PV project gewerkt, waar 2,5 tot 5,2 MWp in een veldopstelling kan worden gerealiseerd. DE-on treedt op als projectpartner en mede-ontwikkelaar van het project, met de verwachting dat DE-on ook aan de financiering van het project zal bijdragen. De kennis en expertise van DE-on wordt daarbij intensief ingezet. Met dit project, dat in 2016 SDE-subsidie zal aanvragen, wordt op jaarbasis minimaal 1.000 ton CO₂ bespaard.

Er is in 2015 voorts opvolging gegeven aan diverse samenwerkingsverbanden met projecteigenaren en er zijn nieuwe samenwerkingen aangegaan. Het gaat hier onder andere om Flevonice (zon PV project, 1 MWp met ca 500 ton CO₂ besparing per jaar), de Groene Reus (zon PV, 0,35 MWp, ca 140 ton CO₂ besparing per jaar) en het bedrijf van Dalen (zon PV 0,5-2 MWp, 400-800 ton CO₂ besparing per jaar).

Ook wordt samengewerkt met de Energie Estafette Flevoland, een initiatief van Enodes uit Lelystad. Dit project, waarbij Flevolandse sportverenigingen hun clubhuis kunnen verduurzamen, heeft in potentie een besparingscapaciteit van 2.000 ton CO₂.

Een van de grotere projecten die DE-on mee help versnellen, is Aardwarmte Combinatie Luttelgeest. Dit betreft een geothermie project in Luttelgeest, waarbij twee grote glastuinders voor de verwarming van de kassen aardwarmte gaan inzetten in plaats van aardgas. Daarmee wordt een aardgasbesparing van ongeveer 10,6 miljoen m³ gerealiseerd, goed voor een jaarlijkse CO₂ besparing van ongeveer 18.000 ton. De investering voor dit project bedraagt ongeveer 16,5 miljoen euro. Naar verwachting zal de financiering voor dit project in het tweede kwartaal van 2016 rondkomen, zodat er nog in 2016 begonnen kan worden met de bouw. DE-on speelt een rol bij het aantrekken van de financiering en het bij elkaar brengen van de juiste partijen. Daarnaast verwacht DE-on in de financiering zelf een rol te zullen spelen.

Naast deze individuele projecten, werkte DE-on in 2015 aan het enthousiasmeren van groepen ondernemers met de intentie om hun op zich vaak bescheiden projecten gezamenlijk vorm te geven, zodat er grotere en beter financierbare projecten ontstaan. Hiervoor zijn presentaties gegeven bij bedrijfsverenigingen, bij bedrijven, op door gemeenten georganiseerde avonden, en dergelijke. In de gemeenten Dronten, Zeewolde, Lelystad, Almere, Noordoostpolder en op Urk wordt er met diverse bedrijven gesproken over de mogelijkheden voor zonne-energie en duurzame warmte. De daken van de Flevolandse bedrijven zijn over het algemeen zeer geschikt voor zon PV projecten. De potentiële CO₂ besparing op daken van bedrijven in Flevoland bedraagt naar schatting 50.000 ton per jaar en daarmee is zon PV voor DE-on een belangrijk focusgebied.

In de 'aanjaagsfeer' werkt DE-on ook aan duurzame energieoplossingen op tijdelijk beschikbare terreinen. Samen met de gemeente Dronten is er door DE-on een onderzoek uitgevoerd naar het inzetten van nog niet uitgegeven bedrijventerreinen als locatie voor zon PV-projecten voor een gelimiteerd aantal jaren. Zowel de ruimtelijke als de financiële mogelijkheden zijn in kaart gebracht. Naar verwachting zal dit project in 2016 een vervolg vinden in een eerste pilot, waarbij op een voor Nederland unieke manier een zonproject zal worden ontwikkeld.

Het ontwikkelen van projecten is een activiteit waarvoor in 2015 een subsidie van 365.000 euro is verkregen van de Provincie Flevoland. Het gaat hier om de zogenaamde Green Deal gelden, die ingezet worden door DE-on om projecten (mee) te ontwikkelen. Dit sluit aan bij de sterke vraag in Flevoland naar ondersteuning en versnelling van de ontwikkeling van een duurzame energiehuishouding. De door DE-on (mee)

ontwikkelde projecten maken uiteraard ook deel uit van de pijplijn van mogelijke financieringen voor DE-on.

Kleine projecten vallen buiten de kaders die DE-on heeft meegekregen vanuit de Provincie. Toch ligt er juist in die projecten ook een behoorlijk potentieel voor het versnellen van de energietransitie. Om dit potentieel te ontsluiten heeft DE-on naar voorbeeld van de Drentse Energie Organisatie in 2015 besloten om ook kleinere financieringen te verstrekken, waarbij gebruik wordt gemaakt van een standaard proces en standaard financieringsdocumentatie, waardoor de werkzaamheden voor DE-on in redelijke verhouding blijven tot de omvang van de financieringen. Hiermee is het mogelijk om op efficiënte wijze, zonder uitbreiding van het team en binnen de kaders van de Provincie ook ondernemers met een kleine financieringsbehoefte te helpen. Deze kleine energieleningen hebben een omvang van 5.000 tot 25.000 euro, waarvoor DE-on tot maximaal 500.000 euro van haar middelen heeft bestemd. Met name besparingsprojecten in het MKB hebben baat bij deze aanpak en DE-on verwacht in 2016 de eerste projecten op deze manier te financieren.

De inkomsten van DE-on en daarmee de toekomstige financiële positie van DE-on worden sterk beïnvloed door de renteontwikkelingen in de markt. DE-on is gestart onder de aanname dat op middellange termijn de jaarlijkse exploitatiekosten blijvend gedekt zouden kunnen worden door de rente-inkomsten: initieel rente op DE-on's liquide middelen en later rente-inkomsten uit verstrekte leningen en opbrengsten uit participaties. De rente op DE-on's liquide middelen is in 2015 verder gedaald dan eerder werd voorzien. De lagere marktrente werkt ook door in de vergoedingen die DE-on voor haar financieringen kan vragen. Voorts kost de realisatie van projecten meer tijd dan verwacht en komen diensgevolge de inkomsten uit financieringen ook later op gang. Per saldo zijn de inkomsten van DE-on in 2015 achtergebleven bij de begroting. Doordat DE-on ook werkt op een zo laag mogelijke kosten niveau, zijn in 2015 ook de operationele kosten lager uitgevallen dan begroot. Mede hierdoor heeft DE-on in 2015 minder gebruik hoeven maken van de exploitatiesubsidie van de Provincie Flevoland.

Voor het jaar 2016 en daarna blijft DE-on op kostenbewuste en effectieve wijze actief werken aan het mee versnellen van de energietransitie in Flevoland. De verwachting is dat het volume aan daadwerkelijk verstrekte investeringen in 2016 flink zal toenemen. De kosten – baten balans kan in de komende jaren als gevolg van de markt (rente) ontwikkelingen wel onder druk komen te staan.

DE-on werkt met veel energie door aan de duurzame energiehuishouding van Flevoland.

Lelystad, 9 mei 2016

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de directie voering van de Stichting. Statutair zijn belangrijke besluiten van de directie aan de goedkeuring van de Raad van Toezicht onderworpen. Daarnaast staat de Raad van Toezicht de directeur als klankbord en met raad en daad terzijde. De Raad van Toezicht vergadert minimaal eens per kwartaal. In 2015 zijn er vijf vergadering van de Raad van Toezicht geweest. Daarnaast hebben er vier telefonische vergaderingen plaatsgevonden over investeringsvoorstellen, alsmede een vergadering met bestuurders van een tweetal andere fondsen.

Besproken onderwerpen

In de vergaderingen van de Raad van Toezicht komen alle voor de Stichting relevante onderwerpen aan de orde. In 2015 lag de focus op de operationele activiteiten van de Stichting, waaronder de opbouw van de pijplijn van projecten waaraan DE-on een bijdrage kan leveren. Daarnaast werden voorstellen van de directie voor het verstrekken van financieringen en voor bijdragen van DE-on als mede-ontwikkelaar van projecten door de Raad besproken en goedgekeurd.

De voorbereiding en realisatie van projecten op het gebied van duurzame energie en energiebesparing duurt veelal langer dan de initiatiefnemers verwachten. Daarom heeft DE-on, ondanks de inmiddels aanzienlijke pijplijn aan projecten, in 2015 slechts één investering kunnen realiseren.

De financiële bedrijfsvoering van de Stichting is ook onderwerp van gesprek. Dw RvT concludeert dat zowel de gerealiseerde rentebaten als de inkomsten uit financieren achterblijven bij de oorspronkelijke verwachtingen. De Raad van Toezicht concludeert voorts dat de activiteiten voor 2015 desondanks ruim binnen budget zijn gerealiseerd en de Raad geeft haar goedkeuring aan de jaarrekening.

Conclusie en vooruitblik

Terugkijkend op het afgelopen jaar constateert de Raad van Toezicht dat in het eerste volle jaar van Stichting DE-on de proactieve aanpak van de directie met een klein en enthousiast team heeft geleid tot een aanzienlijke pijplijn aan projecten. De Raad van Toezicht verwacht dan ook dat 2016 een flinke groei van het aantal projecten en het daarmee gepaard gaande financieringsvolume en CO2 besparing zal laten zien.

Lelystad, 9 mei 2016

Opdracht Administratiekantoor

Almere, 9 mei 2016

Geacht bestuur,

Hierbij brengen wij u rapport uit omtrent de jaarrekening 2015 van de door u bestuurd stichting.

Inleiding

Ingevolge de door u verstrekte opdracht bieden wij u bij deze aan: de jaarrekening 2015 van Stichting DE-on gevestigd aan de Hoofdstraat 248 te Driebergen-Rijsenburg.

Algemeen

De organisatie is als stichting op 5 juni 2014 opgericht en heeft met name als doelstelling:

*Ondersteuning van duurzame energie projecten, investeren,
fondsenwerving.*

De stichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel te Woerden onder dossiernummer 60817534 en is gevestigd te Driebergen-Rijsenburg op het adres Hoofdstraat 248.

Met betrekking tot de belastingen valt de stichting onder de eenheid Belastingeenheid Utrecht-Gooi/kantoor Utrecht en is daar bekend onder het fiscale nummer 854072524.

De aangifte omzetbelasting wordt door ons kantoor samengesteld.

In de verslagperiode waren geen werknemers in dienst van de organisatie.

Bestuurssamenstelling per 31 december 2015

Directeur:	de heer Drs. H.J. de Vries M.Sc.
Raad van Toezicht:	de heer Mr. M.W.F. Oosterhuis
Raad van Toezicht:	de heer Ir. J.F. Schut (voorzitter)
Raad van Toezicht:	de heer dr. G.J. Zijlstra

Hoogachtend,
Kantoor Nagel

Henk A.J. Nagel RBc
Fiscaal adviseur

Samensteller: Tineke
Bakkers

Stichting DE-on
T.a.v. het bestuur
Hoofdstraat 248
3972 LK DRIEBERGEN-RIJSENBURG

De Kromme Rijn 1
Postbus 7
8250 AA Dronten
telefoon (0321) 38 52 52
e-mail dronten@flynth.nl

kenmerk
565.1196.00

behandeld door
dhr. A.J. Holsappel AA

datum
10 mei 2016

onderwerp
CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Afgegeven ten behoeve van Provincie Flevoland

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2015 van **Stichting DE-on te Lelystad** gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2015 en de exploitatierekening over 2015 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag van de directie. De jaarrekening dient in overeenstemming te zijn met de in Nederland geldende RJ-richtlijn 640 (Organisaties zonder winststreven) en de voorwaarden zoals vermeld in de "Subsidievoorwaarden stichting DE-on behorende bij subsidiebesluit GS d.d. 22 juli 2014 (HB: 1550439)".

Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde bestedingen. Dit houdt in dat deze bestedingen in overeenstemming dienen te zijn met de in de subsidievoorwaarden opgenomen bepalingen. Het bestuur is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van de jaarrekening en de naleving van de relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening.

De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in

het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting DE-on te Lelystad per 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-richtlijn 640 (Organisaties zonder winststreven) en de subsidievoorwaarden.

Voorts zijn wij van oordeel dat deze jaarrekening betreffende Stichting DE-on over 2015, in alle van materieel belang zijnde aspecten, juist en rechtmatig en in overeenstemming is met de subsidievoorwaarden zoals genoemd in de beschikking van 22 juli 2014, kenmerk 1550439 van Provincie Flevoland.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag van de directie, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW en de subsidievoorwaarden is opgesteld. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag van de directie, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

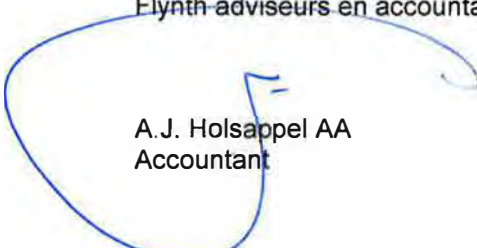
Beperking in gebruik en verspreidingskring

De jaarrekening is opgesteld voor de Provincie Flevoland met als doel Stichting DE-on in staat te stellen te voldoen aan de subsidievoorwaarden. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. De jaarrekening met onze controle-verklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor Stichting DE-on en de Provincie Flevoland en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

Dronten, 10 mei 2016

Flynth adviseurs en accountants B.V.

A.J. Holsappel AA
Accountant

Financiële positie

(in euro's)

Ter analyse van de financiële positie dient de volgende opstelling:

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Op korte termijn beschikbaar		
Liquide middelen	6.344.019	6.752.575
Vorderingen en overlopende activa	106.051	27.777
Kortlopende schulden en overlopende passiva	568	(39.061)
Werkkapitaal	6.450.638	6.741.291
Vastgelegd op lange termijn		
Financiële vaste activa	518.000	-
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	6.968.638	6.741.291
Deze financiering vond plaats met:		
Voorzieningen	473.638	246.291
Langlopende schulden	6.495.000	6.495.000
	6.968.638	6.741.291

Het werkkapitaal is in 2015 gedaald met € 290.653 ten opzichte van 2014, hetgeen als volgt wordt gespecificeerd:

	<u>2015</u>
Afname kortlopende schulden en overlopende passiva	39.629
Toename vorderingen en overlopende activa	78.274
Afname liquide middelen	(408.556)
	(290.653)

De liquide middelen zijn in 2015 gedaald met € 408.556 ten opzichte van 2014, hetgeen nader gespecificeerd wordt in het kasstroomoverzicht op pagina 20.

Bespreking van de resultaten

(in euro's)

Aan de hand van de opgenomen staat van baten en lasten kunnen de resultaten over 2015 en 2014 als volgt in euro's en procenten van de baten worden weergegeven:

	2015		2014	
	€	In % van de baten	€	In % van de baten
Baten	198.521	100,0	84.647	100,0
Baten -/- directe lasten	198.521	100,0	84.647	100,0
Huisvestingskosten	1.000	0,5	226	0,3
Administratie- en advieskosten	8.103	4,1	2.000	2,4
Kantoorkosten	1.101	0,6	3.243	3,8
Autokosten	4.713	2,4	1.254	1,5
Verkoopkosten	124	0,1	1.841	2,2
Algemene kosten	1.992	1,0	15.424	18,2
Managementkosten	181.488	91,3	60.659	71,6
Som der exploitatielasten	198.521	100,0	84.647	100,0
Exploitatieresultaat	-	-	-	-
Resultaat uit gewone exploitatie	-	-	-	-

	2015
Toename baten -/- directe lasten	113.874
Toename huisvestingskosten	774
Toename administratie- en advieskosten	6.103
Afname kantoorkosten	(2.142)
Toename autokosten	3.459
Afname verkoopkosten	(1.717)
Afname algemene kosten	(13.432)
Toename managementkosten	120.829
Per saldo toename som der exploitatielasten	113.874

Stichting DE-on

Jaarstukken 2015

Balans per 31 december 2015**ACTIEF***(in euro's)*

	<u>Toelichting</u>	<u>31 december 2015</u>	<u>31 december 2014</u>
VASTE ACTIVA			
Financiële vaste activa	1		
Andere deelnemingen		8.000	-
Vorderingen op andere deelnemingen		<u>510.000</u>	<u>-</u>
		518.000	-
VLOTTENDE ACTIVA			
Vorderingen en overlopende activa	2		
Belastingen en sociale lasten		16.741	-
Overlopende activa		<u>89.310</u>	<u>27.777</u>
		106.051	27.777
Liquide middelen	3	<u>6.344.019</u>	<u>6.752.575</u>
		<u>6.968.070</u>	<u>6.780.352</u>

(Samenstellingsverklaring afgegeven)

PASSIEF*(in euro's)*

	<u>Toelichting</u>	<u>31 december 2015</u>	<u>31 december 2014</u>
Vorzieningen	4		
Overige voorzieningen		<u>473.638</u>	<u>246.291</u>
		473.638	246.291
Langlopende schulden	5		
Overige langlopende schulden		<u>6.495.000</u>	<u>6.495.000</u>
		6.495.000	6.495.000
Kortlopende schulden en overlopende passiva	6		
Crediteuren		(4.591)	36.359
Overlopende passiva		<u>4.023</u>	<u>2.702</u>
		<u>(568)</u>	<u>39.061</u>
		<u>6.968.070</u>	<u>6.780.352</u>

Driebergen-Rijsenburg, 9 mei 2016

Drs. H.J. de Vries M.Sc.

Staat van baten en lasten 2015

(in euro's)

	<u>Toelichting</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Baten	7	<u>198.521</u>	<u>84.647</u>
Baten -/- directe lasten		198.521	84.647
Overige bedrijfskosten:	8		
Huisvestingskosten		1.000	226
Administratie- en advieskosten		8.103	2.000
Kantoorkosten		1.101	3.243
Autokosten		4.713	1.254
Verkoopkosten		124	1.841
Algemene kosten		1.992	15.424
Managementkosten		<u>181.488</u>	<u>60.659</u>
Som der exploitatielasten		<u>198.521</u>	<u>84.647</u>
Resultaat		<u><u>-</u></u>	<u><u>-</u></u>

(Samenstellingsverklaring afgegeven)

Driebergen-Rijsenburg, 9 mei 2016

Drs. H.J. de Vries M.Sc., directeur

Algemene toelichting en grondslagen voor financiële verslaggeving

Activiteiten

De stichting heeft tot doel en verricht met name activiteiten op het gebied van:
Ondersteuning van duurzame energie projecten, investeren, fondsenwerving.

Algemene grondslagen voor verslaggeving

Algemeen

In de jaarrekening is het voorstel tot resultaatbestemming verwerkt. De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kosten. De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn niet gewijzigd ten opzichte van vorig jaar en zijn als volgt.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Alle activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Financiële vaste activa

Andere deelnemingen

Andere deelnemingen worden gewaardeerd tegen aanschafwaarde of lagere waarde, indien de intrinsieke waarde, afhankelijk van de mate van deelneming, lager is.

Vorderingen op andere deelnemingen

De vorderingen op andere deelnemingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien nodig, wordt rekening gehouden met een lagere waardering uit hoofde van oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen op korte termijn worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, zonodig onder aftrek van een voorziening uit hoofde van oninbaarheid. In de cijfermatige opstelling is een specificatie opgenomen van de vorderingen, die een looptijd van langer dan één jaar hebben.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de onderneming en betreffen de direct opeisbare vorderingen op kredietinstellingen en kasmiddelen.

Voorzieningen

Exploitatiesubsidie provincie Flevoland

Betreft een exploitatiesubsidie verstrekt door de provincie Flevoland ad € 305.000 ter dekking van de kosten van het dagelijks beheer van de stichting DE-on en de operationele kosten die voortvloeien uit het verstrekken van leningen. De subsidie hoeft niet te worden terugbetaald.

Provincie Flevoland Green Deal middelen

Betreft beschikking subsidie Provincie Flevoland Green Deal middelen voor de uitvoering van het leveren van een bijdrage (in de periode 2015-2024):

- aan de ontwikkelkosten van projecten (gericht op energiebesparing en duurzame energieproductie) naar financieringsrijpheid voor DE-on;
- voor het initiëren en faciliteren van activiteiten ter bewustwording van de kansen en mogelijkheden voor energiebesparing en duurzame energieproductie binnen de provincie Flevoland.

Langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen leningen met een looptijd groter dan één jaar. Het gedeelte van de leningen dat wordt afgelost in het komende jaar is opgenomen onder de kortlopende schulden. In de toelichting op de balans is een specificatie opgenomen.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden en overlopende passiva betreffen schulden met een looptijd van ten hoogste één jaar en worden - voor zover niet anders vermeld - gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten

Onder netto omzet wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte bedragen, exclusief omzetbelasting, voor geleverde goederen en diensten.

Overige bedrijfskosten

De overige bedrijfskosten worden toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Grondslagen voor de opstelling van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten. De effecten kunnen worden beschouwd als zeer liquide beleggingen.

Kasstromen in vreemde valuta worden omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen inzake geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond.

Winstbelastingen, ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de operationele kasstroom. Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de financieringskasstroom. Betaalde interest kan ook onder de operationele kasstroom worden opgenomen.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de investeringskasstroom, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van het financiële leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

(Samenstellingsverklaring afgegeven)

Toelichting op de balans

(in euro's)

VASTE ACTIVA

1) Financiële vaste activa

Recapitulatie van de financiële vaste activa:

	31-12-2015	31-12-2014
Andere deelnemingen	8.000	-
Vorderingen op andere deelnemingen	510.000	-
	518.000	-

Nadere specificatie en het verloop van de financiële vaste activa:

Andere deelnemingen

	1 januari 2015	Vermogens- mutatie	Dividend- uitkering	Resultaat boekjaar	31 december 2015
Groen Gas Almere B.V.	-	8.000	-	-	8.000

	Deelnemings- percentage	Vestigings- plaats
Groen Gas Almere B.V.	20,00%	Almere

Toelichting:

De andere deelnemingen vormen verbonden partijen op grond van het feit dat invloed van betekenis kan worden uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid.

Vorderingen op andere deelnemingen

Aandeelhouderslening Groen Gas Almere B.V.	510.000	-
Stand 31 december / 31 december	510.000	-

(in euro's)

VLOTTENDE ACTIVA**2) Vorderingen en overlopende activa***Recapitulatie van de vorderingen en overlopende activa:*

	31-12-2015	31-12-2014
Belastingen en sociale lasten	16.741	-
Overlopende activa	89.310	27.777
	106.051	27.777

*Nadere specificatie van de vorderingen en overlopende activa:***Belastingen en sociale lasten**

Te vorderen omzetbelasting	16.741	-
----------------------------	---------------	----------

Overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten	1.089	1.239
Te ontvangen rente	88.221	26.538
	89.310	27.777

3) Liquide middelen

NL42 RABO 3035 2092 27	6.342.339	6.714.401
NL40 RABO 0186 7333 56	1.680	38.174
	6.344.019	6.752.575

(in euro's)

PASSIVA**4) Voorzieningen***Recapitulatie van de voorzieningen:*

	31-12-2015	31-12-2014
Exploitatiesubsidie provincie Flevoland	135.993	246.291
Provincie Flevoland Green Deal middelen	337.645	-
	473.638	246.291

*Verloop van de voorzieningen:***Exploitatiesubsidie provincie Flevoland**

Stand 1 januari / 5 juni	246.291	-
Exploitatiesubsidie Provincie Flevoland vrijval	(110.298)	305.000
Exploitatiesubsidie Provincie Flevoland vrijval	-	(58.709)
Stand 31 december / 31 december	135.993	246.291

Provincie Flevoland Green Deal middelen

Prov.Flevoland Green Deal middelen dotatie	365.000	-
Green Deal onttrekking documentatieset energiebesp.sportver.	(6.502)	
Green Deal onttrekking project Zonneweide Groen	(10.458)	
Green Deal onttrekking project Zonnepark Vlotgrasweg	(1.505)	
Green Deal onttrekking project Documentatie GGA B.V.	(8.890)	-
Stand 31 december / 31 december	337.645	-

(in euro's)

5) Langlopende schulden*Recapitulatie van de langlopende schulden:*

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
Overige langlopende schulden	<u>6.495.000</u>	<u>6.495.000</u>

Hieronder volgt een specificatie van het verloop van de langlopende schulden. De aflossing voor het komende jaar is opgenomen onder de kortlopende schulden en overlopende passiva (6).

	Lang- + kortlopende schuld per 31-12-2014	Nieuwe lening gedurende 2015	Aflossing gedurende 2015	Aflossing komende periode	Langlopende schuld per 31-12-2015
Lening Provincie Flevoland	<u>6.495.000</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>6.495.000</u>

Nadere specificatie van de langlopende schulden:

	%	Resterende looptijd	Hoofdsom	Totale schuld per 31-12-2015	Kortlopende deel per 31-12-2015	Deel met een looptijd > 5 jaar
Lening Provincie Flevoland		2.288	<u>6.495.000</u>	<u>6.495.000</u>	<u>-</u>	<u>6.495.000</u>

Nadere toelichting per schuld:

Lening Provincie Flevoland betreft een overige langlopende schuld aan Provincie Flevoland.

Subsidie in de vorm van een geldlening, verstrekt door Gedeputeerde Staten van Flevoland.

Over de hoofdsom is de stichting aan de provincie geen rente verschuldigd.

De geldlening dient uiterlijk 31 december 2034 door de stichting volledig aan de provincie te worden terugbetaald.

Na 8 jaar, derhalve in 2022, vindt er een midterm review plaats van de lening. Hierbij wordt uitgebreid getoetst op de behaalde resultaten, het portfolio, bijbehorende risico's en de door de stichting gehanteerde werkwijze.

Voor de overige voorwaarden verwijzen wij naar de overeenkomst van geldlening kenmerk 1550439.

(in euro's)

6) Kortlopende schulden en overlopende passiva*Recapitulatie van de kortlopende schulden en overlopende passiva:*

Crediteuren	(4.591)	36.359
Overlopende passiva	4.023	2.702
	<u>(568)</u>	<u>39.061</u>

*Nadere specificatie van de kortlopende schulden en overlopende passiva:***Crediteuren**

Crediteuren	<u>(4.591)</u>	<u>36.359</u>
-------------	----------------	---------------

Overlopende passiva

Overige nog te betalen posten	<u>4.023</u>	<u>2.702</u>
-------------------------------	--------------	--------------

(Samenstellingsverklaring afgegeven)

Toelichting op de staat van baten en lasten

(in euro's)

	2015	2014
7) Baten		
Renteopbrengsten	88.221	25.938
Subsidies van overheden	110.300	58.709
	198.521	84.647
<i>Nadere specificatie van de bovenstaande baten- en lastengroepen:</i>		
Renteopbrengsten		
Rentebaten Rabobank	83.271	25.938
Rentebaten Aandeelhouderslening Groen Gas Almere B.V.	4.950	-
	88.221	25.938
Subsidies van overheden		
Vrijval exploitatiesubsidie	110.300	58.709
Gemiddeld aantal werknemers		
<i>Toelichting:</i>		
Gedurende de gerapporteerde periode waren er geen werknemers in dienst.		
8) Overige bedrijfskosten		
Huisvestingskosten	1.000	226
Administratie- en advieskosten	8.103	2.000
Kantoorkosten	1.101	3.243
Autokosten	4.713	1.254
Verkoopkosten	124	1.841
Algemene kosten	1.992	15.424
Managementkosten	181.488	60.659
	198.521	84.647
<i>Nadere specificatie van de overige bedrijfskosten:</i>		
Huisvestingskosten		
Huur	1.000	226
Administratie- en advieskosten		
Administratiekosten	4.289	1.000
Accountantskosten	1.164	1.000
Advieskosten	2.650	-
	8.103	2.000

(in euro's)

	2015	2014
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden/drukwerk	34	1.415
Telefoon/fax	708	306
Internet kosten	135	1.373
Software kosten	224	149
	1.101	3.243
Autokosten		
Overige vervoerskosten	4.713	1.254
Verkoopkosten		
Reis en verblijfkosten	124	114
Representatiekosten	-	1.610
Reclame	-	117
	124	1.841
Algemene kosten		
Assuranties	2.437	1.078
Bankkosten	(442)	671
Kas- en betalingsverschillen	(3)	(1)
Overige bedrijfskosten	-	13.676
	1.992	15.424
Managementkosten		
Managementvergoedingen	162.484	56.245
Vergoedingen Raad van Toezicht	19.004	4.414
	181.488	60.659

(Samenstellingsverklaring afgegeven)

Kasstroomoverzicht

(in euro's)

	2015
Dotaties voorzieningen Cashflow	<u>254.702</u>
	254.702
Mutatie kortlopende schulden en overlopende passiva	(39.629)
Mutatie vorderingen en overlopende activa	<u>(78.274)</u>
	<u>(117.903)</u>
Operationele kasstroom	136.799
Vermogensmutatie andere deelnemingen	(8.000)
Mutatie vorderingen op andere deelnemingen	<u>(510.000)</u>
Investeringskasstroom	(518.000)
Onttrekkingen voorzieningen	<u>(27.355)</u>
Financieringskasstroom	<u>(27.355)</u>
Mutatie liquide middelen	(408.556)
Beginstand liquide middelen	<u>6.752.575</u>
Eindstand liquide middelen	<u>6.344.019</u>
(Samenstellingsverklaring afgegeven)	

Duurzame Energie- en
ontwikkelingsmaatschappij
Flevoland

JAARPLAN 2017

H.J. DE VRIES

Versie:

1.1

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
Activiteiten 2017	3
Ontwikkelen en Financieren.....	3
Profileren.....	4
Verbinden.....	4
Versterken.....	4
Versnellen.....	5
Financiën 2017	6
Middelen Stichting DE-on.....	6
Begroting opbrengsten 2017.....	6
Kostenbegroting 2017	7
Financiële Prognose 2017	9
Maatschappelijke baten & projecten.....	11
CO ₂ besparing.....	11
Multiplier.....	12
Projecten 2017	13

Inleiding

Voor u ligt het jaarplan 2017 van Stichting DE-on. De stichting heeft ten doel de energietransitie van een traditionele energiehuishouding naar een duurzame energiehuishouding, energiebesparende maatregelen daaronder begrepen, in de provincie Flevoland te versnellen. De stichting stimuleert actief dat marktpartijen kansen benutten om energiebesparings- en duurzame energie projecten op te starten, te ontwikkelen en/of te begeleiden. De stichting richt zich voorts op het wegnemen van knelpunten in zowel technische, organisatorische en financiële zin die de realisatie van duurzame energie projecten (kunnen) belemmeren. De stichting heeft geen winstoogmerk en beoogt haar activiteiten revolverend te ontplooien.

De stichting tracht haar doel onder meer te bereiken door:

- a. het werven van fondsen en subsidies welke kunnen bijdragen aan het realiseren van de doelstelling;
- b. het stimuleren, ontwikkelen, opzetten, begeleiden, faciliteren, coördineren en ondersteunen van duurzame energie projecten op alle mogelijke manieren, alsmede het financieren van en investeren of participeren in projecten, met name die projecten die op de reguliere markt niet voor voldoende financiering in aanmerking komen;
- c. alle overige toegestane middelen die aan de verwezenlijking van de doelstelling dienstig kunnen zijn.

De stichting werkt met een meerjarenplan en maakt bovendien jaarlijks een plan voor het komende jaar. Dit jaarplan beslaat de periode van 1 januari tot en met 31 december 2017.

Het jaarplan heeft tot doel om kort en krachtig te beschrijven welke activiteiten Stichting DE-on verwacht uit te voeren in het komende jaar, binnen de meerjarenplannen, in overeenstemming met de statutaire doelen en subsidievoorwaarden zoals deze gesteld zijn door de Provincie Flevoland.

Activiteiten 2017

Ontwikkelen en Financieren

In de ruim twee jaar van haar bestaan heeft DE-on veel initiatieven ontplooid, de eerste projecten gefinancierd en brede bekendheid binnen de Provincie opgebouwd. Het jaar 2017 staat in het teken van het versneld aanjagen van nieuwe duurzame energieprojecten, het goed op de kaart zetten van de energielening Flevoland en het verder financieren van projecten die (in samenwerking met DE-on) in de eerste twee jaar in ontwikkeling zijn gekomen.

In 2017 stelt het Rijk naar verwachting opnieuw 7 tot 8 miljard Euro beschikbaar onder de Stimulering Duurzame Energie plus regeling (SDE+ regeling). Dit is de belangrijkste ondersteuning voor grootschalige duurzame energieprojecten. Of er de middelen in de jaren na 2017 beschikbaar zijn en in welke vorm, is op dit moment niet duidelijk. Doel van DE-on is daarom om in 2017 zoveel mogelijk ondernemers en ondernemingen te verleiden tot het ontwikkelen van nieuwe initiatieven die in 2017 tot SDE+ aanvraag kunnen overgaan. Ook projecten die op basis van een andere regeling of business case tot realisatie gebracht kunnen worden, krijgen in 2017 extra aandacht van DE-on.

Het ontwikkelen van nieuwe projecten zal met Flevolandse initiatiefnemers gebeuren, waarbij DE-on een rol kan vervullen als partner, financier en/of adviseur, om zo de projecten 'aan te duwen'. DE-on zal, indien zij werkt vanuit de ontwikkelrol, de door haar bestede tijd en onkosten in de regel in rekening brengen, waarbij deze betaalbaar worden op het moment dat projecten worden gerealiseerd.

In 2017 zal DE-on de energielening Flevoland verder onder de aandacht te brengen. Dit zijn leningen voor kleinere projecten die normaliter onder de (uit efficiency overwegingen gekozen) ondergrens van DE-on vallen. Door deze leningen op heel efficiënte wijze te verstrekken en op de balans van DE-on te bundelen, wordt het mogelijk voor (MKB) ondernemers in Flevoland met kleine projecten ook gebruik te maken van de mogelijkheden die DE-on biedt.

Naar verwachting zal in 2017 tweemaal relatief veel nadruk liggen op het ontwikkelen en financieren van Zon-PV projecten. De eerste keer is de SDE+ ronde in maart, waarin DE-on de ingezette lijn van het gezamenlijk aanvragen van SDE+ subsidie voor ondernemers verder doorzet. De tweede maal is de SDE+ ronde van oktober.

Daarnaast zal ook in 2017 actief gewerkt worden aan de bekendheid van DE-on, zodat ondernemers en initiatiefnemers van projecten de stichting vaker en sneller weten te vinden. Daartoe zal DE-on vaker te horen zijn in media en nog meer zichtbaar worden in de provincie.

Concreet verwachten we in 2017 in de volgende activiteiten uit te voeren:

- Uitrol energielening Flevoland: budget voor de energielening is EUR 500.000,-, met een efficiënte uitzetting in 2017 van ca 10 van de uiteindelijk beoogde 20 leningen van EUR 5.000 tot EUR 25.000 (ieder tot maximaal 50% van de investering);
- Committeren van financiering door DE-on van minimaal 5 grotere projecten met een totale investering vanuit DE-on van minimaal 1,3 miljoen euro, verspreid over verschillende technologieën (zon, wind, energiebesparing, biomassa, elektrisch vervoer, en mogelijk geothermie);
- Aanjagen projectontwikkeling door blijvende zichtbaarheid bij ondernemers in Flevoland, in twee concrete campagnes gericht op de voorjaars en najaarsronde SDE;
- Minimaal 25 ondernemingen spreken waarmee samen gewerkt wordt aan nieuwe energieprojecten. Verdere uitrol DE-on als ontwikkelpartner betrokken bij 10-15 nieuwe in Flevoland te ontwikkelen of ontwikkeling zijnde projecten;

Profileren

De uitstraling die Stichting DE-on is die van een professionele, hands-on partij die projecten versnelt door het (aanvullend op de marktmogelijkheden) leveren van ontwikkelingsgerichte support en door projecten waar nodig mee te financieren, waarbij steeds gezocht wordt naar de optimale vorm voor het betreffende project.

Stichting DE-on heeft sinds de oprichting gestructureerd gewerkt aan een netwerk van “ogen en oren” in de provincie. Dit heeft er toe geleid dat veel ondernemers en initiatiefnemers van projecten contact hebben gezocht met stichting DE-on.

In 2017 zal DE-on doorgaan op de ingeslagen weg en haar netwerk verder uitbreiden en intensiveren. Om dit te bereiken worden in 2017 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- Generen publiciteit in lokale pers, lokale TV en radio; De DE-on website zal regelmatig gevuld worden met nieuwe berichten. Daarnaast zal DE-on ook actiever worden op sociale media. DE-on zal in 2017 nadrukkelijker zichtbaar worden in de provincie.
- Ontmoetingen met ambtelijk en bestuurlijke verantwoordelijke(n) voor duurzaamheid in alle Flevolandse gemeenten en de Provincie;
- Ontmoetingen met ondernemers, besturen van netwerken voor bedrijven en bedrijventerreinen, netwerken voor agrariërs, (Flevolandse) banken en accountants en Flevolandse bedrijven en organisaties die zich bezig houden met advies- en installatiewerkzaamheden voor duurzame energie- en energiebesparingprojecten, lokale energie coöperaties, waterschap en woningcorporaties.

Verbinden

Het leggen van verbanden tussen initiatiefnemers, ondernemers, adviseurs, financiers, leveranciers en (lokale) politiek kan projecten vooruit helpen. DE-on vervult de rol van verbinder, door contacten te leggen en te onderhouden met verschillende partijen binnen de Provincie Flevoland. Hierbij ligt de focus op het toevoegen van waarde bij concrete initiatieven. Het verbinden zal daardoor meer vanuit een marktvraag komen. Dit laat onverlet dat Stichting DE-on initiatieven waarvan zij bijvoorbeeld vanuit haar netwerk verneemt, actief zal benaderen.

Versterken

Speerpunt van DE-on is het versterken van projecten van Flevolandse initiatiefnemers door het leveren van advies- en ontwikkeldiensten naast het (mee)financieren van projecten. Daarbij wordt benadrukt dat het hier gaat om diensten die niet vanzelf door de markt worden opgepakt.

De aandacht gaat vooral uit naar projecten waarbij de toegevoegde waarde van DE-on in eerste instantie praktisch advies betreft met een doorkijk naar mogelijke financiering. DE-on blijft in 2017 proactief in het mee-ontwikkelen van projecten vanuit een coachende en/of begeleidende rol en kan daarbij ook als adviseur optreden. Daarbij zal DE-on niet in concurrentie treden met lokale adviseurs, maar juist de versterking van de lokale kennis bevorderen.

DE-on zal zich niet als ‘eerst verantwoordelijke’ bij nieuwe projecten opstellen. Het initiatief, management en operationeel beheer voor projecten ligt bij Flevolandse initiatiefnemers. Activiteiten van DE-on zijn onder andere:

- Het leveren van ondersteuning aan ontwikkelaars, waar mogelijk tegen een kostenvergoeding;
- Het mee-ontwikkelen van het project met daaruit voortvloeiend recht op vergoeding bij het succesvol realiseren van het project.

Versnellen

DE-on kan vanuit haar positie barrières helpen slechten voor initiatiefnemers van projecten. In de 2017 verwacht Stichting DE-on een flink deel van de in de voorgaande jaren geïnitieerde projecten samen met de betrokken partijen tot realisatie te kunnen brengen. Als versneller kan DE-on proactief nieuwe mogelijkheden en project-ideeën genereren, om hiermee de energietransitie aan te jagen. Een voorbeeld is het benaderen van ondernemersverenigingen met concrete ideeën over zonne-energie of de lokale koppeling van restwarmte aan nabije warmtevraag.

Bijbehorende activiteiten zijn onder andere:

- Het (mee-) stimuleren, ontwikkelen, opzetten, begeleiden, faciliteren, coördineren en ondersteunen van duurzame energie projecten in Flevoland, op alle mogelijke manieren;
- Het mee-ontwikkelen van het project met daaruit voortvloeiend recht op vergoeding bij het succesvol realiseren van het project.

Financiën 2017

Middelen Stichting DE-on

De Stichting heeft sinds haar oprichting beschikking gekregen tot de lening van de Provincie ter grootte van EUR 6.495.000, een exploitatiesubsidie van de Provincie van EUR 305.000 en de green deal gelden welke ingezet worden voor de ontwikkeling van nieuwe projecten, ter grootte van EUR 365.000. Onderstaande tabel geeft aan welk deel daarvan besteed c.q. daadwerkelijk uitgekeerd is en welk deel er naar verwachting in 2017 beschikbaar is. Het gaat hierbij niet om onderliggende goedgekeurde financieringen of commitments, maar om daadwerkelijk uitgekeerde bedragen. Verderop in het jaarplan wordt aangegeven welke onderliggende goedkeuringen en commitments er verder nog zijn.

Oorsprong	Soort	Omvang bij aanvang	Besteed/ Uitgekeerd t/m 2015	Besteed/Uitgekeerd t/m 2016 (verwachting)	Beschikbaar in 2017 (verwachting)
Lening Provincie Flevoland (ontvangen 1 oktober 2014)	Lening	6.495.000	518.000	1.685.580	4.809.420
Exploitatiesubsidie (ontvangen 1 juli 2014)	Subsidie	305.000	169.000	273.000	32.000
Green Deal gelden (ontvangen 15 oktober 2015)	Subsidie	365.000	27.000	100.000	265.000
TOTAAL		7.165.000	714.000	2.058.580	5.106.420

Begroting opbrengsten 2017

De exploitatie in 2017 kent inkomsten uit financieringen, advisering en ontwikkelactiviteiten en rentebaten uit saldo op de spaarrekening.

Rendement op financieringen en banksaldi

De lopende financieringen van DE-on zullen in 2017 een bijdrage leveren aan het resultaat. Naar verwachting zal dit in de orde grootte van EUR 93.000 liggen. Daarnaast blijft de rente op de spaarrekening van DE-on een bron van inkomsten. De rentevergoeding op de spaarrekening is momenteel 0,6%, en daarmee slechts een derde van de aangenomen rentevergoedingen bij de oprichting van DE-on (1,8%). In 2017 zal er naar verwachting ongeveer EUR 24.000 uit rentebaten ontvangen worden. Totaal komen de inkomsten uit financieringen en banksaldi in 2017 daarmee op ongeveer EUR 117.000.

Vergoedingen voor diensten en ontwikkelvergoedingen

De tweede inkomstenbron van DE-on zijn geleverde diensten en ontwikkelvergoedingen die ontvangen worden. Voor 2017 wordt ingeschat dat een omzet uit diensten en ontwikkeling van EUR 60.000 zal worden gerealiseerd.

Kostenbegroting 2017

De kostenkant bestaat uit diverse operationele kosten voor het uitvoeren van de werkzaamheden, als ook kosten ter ondersteuning daarvan zoals bijvoorbeeld administratiekosten, accountantskosten, huisvestingskosten etc.:

Kostenpost	Bedrag [EUR]
Directievoering	112.500
Adviseurs projectontwikkeling	70.000
Raad van Toezicht & investeringsbesluiten	25.000
Vervoer	5.000
Administratie	3.500
Verzekeringen	2.500
Accountant	5.000
Telefoon & ICT	1.500
Huisvesting	5.000
Algemeen plus BTW over relevante kosten	29.000
TOTAAL per jaar	259.000

Directievoering & Adviseurs projectontwikkeling

DE-on heeft 1,3 FTE tot haar beschikking, bestaande uit de directeur en adviseurs projectontwikkeling. Hiervoor is EUR 182.000 gebudgetteerd, in lijn met de meerjarenbegroting.

Raad van Toezicht & investeringsbesluiten

De vergoeding van de Raad van Toezicht is vastgesteld op basis van minimaal 4 vergaderingen per jaar en bedraagt EUR 5.000 per lid (totaal EUR 15.000). Daarnaast zijn er regelmatig extra vergaderingen over investeringsbeslissingen. Hiervoor is additioneel op de reguliere vergaderingen totaal EUR 10.000 begroot.

Vervoer

DE-on bezoekt haar (potentiële) klanten door de hele provincie. Dit past goed bij de aanjaagfunctie van DE-on. De vervoerskosten in 2017 worden geschat op EUR 5.000.

Administratie & accountant

De administratie wordt gevoerd door een Flevolands administratiekantoor, welke ook de jaarstukken opmaakt. Verwacht wordt dat de kosten voor de administratie in 2017 rond EUR 3.500 bedragen (administratiekosten EUR 1.750 plus EUR 1.750 voor het boekhoudpakket). De kosten van de Flevolandse accountant worden voor 2017 geschat op ca EUR 5.000, mede doordat de balansstructuur ingewikkelder wordt door de Green Deal gelden en de diverse investeringen.

Verzekeringen

De kosten van de wettelijke en bestuurdersaansprakelijkheidsverzekeringen bedragen ongeveer 2.500 per jaar.

Telefoon & ICT

DE-on is via een vast en gemakkelijk 085(-4000300) nummer te bereiken. De kosten zijn afhankelijk van het gebruik. Naar verwachting liggen de jaarlijkse telefoonkosten rond EUR 1.000.

Huisvesting

DE-on heeft sinds oktober 2015 een bezoekadres in het Gemeentehuis van Lelystad. Doel is en blijft om als DE-on bij de ondernemers langs te gaan. Dit past het beste bij de aanjaagfunctie van DE-on. Daarnaast blijft lokale aanwezigheid belangrijk. DE-on heeft gekozen voor een flexibele werkplek en vergaderruimte in het Gemeentehuis van Lelystad. De jaarlijkse kosten bedragen EUR 5.000.

Algemeen plus BTW (waar van toepassing).

DE-on zal zich op specifieke onderdelen door specialisten laten bijstaan. Het gaat daarbij om Due Diligence onderzoeken welke niet volledig op een project verhaald kunnen worden en om ondersteuning in bijvoorbeeld fiscale en juridische sfeer.

Met de fiscus wordt nog overleg gevoerd over de mogelijkheid tot verrekening van de BTW, waar nog een verbetering van de positie van DE-on uit kan volgen. Vanuit het voorzichtigheidsprincipe wordt er in het budget vanuit gegaan dat verrekening van BTW naar rato van de belaste omzet zal geschieden. De BTW die niet verrekend kan worden, is opgenomen in de kostenpost Algemeen.

Begroting Financieringen

In 2016 heeft stichting DE-on diverse projecten welke binnen de doelstellingen en kwaliteitseisen van DE-on vallen, beoordeeld en gefinancierd. Eind 2016 dient DE-on te voldoen aan de subsidievoorwaarden artikel 3 e en artikel 9:

“Na twee jaar dienen financieringsovereenkomsten te zijn afgesloten, dan wel in vergaande staat van onderhandeling te verkeren die een totaal van €2 miljoen aan door de stichting te verstrekken middelen bedragen. De betreffende projecten ondersteunen de doelstellingen met betrekking tot de multiplier en CO₂ reductie conform bovengenoemde resultaten van de subsidie”.

Eind 2016 verwacht DE-on uit te komen op ongeveer EUR 3,6 miljoen aan financieringen welke onder deze voorwaarde vallen. De Raad van Toezicht zal naar verwachting in 2016 voor minimaal totaal 1,7 miljoen financieringsvoorstellen hebben goedgekeurd¹. Hiervan zal minimaal 1,2 miljoen uitgekeerd zijn en 0,5 miljoen gecommiteerd. Daarnaast zijn er projecten in vergevorderd stadium van onderhandeling (1,9 miljoen euro), welke deels nog in 2016 voor beoordeling zullen worden voorgelegd aan de raad van toezicht.

Voor 2017 begroot DE-on - in lijn met het meerjarenplan 2015-2020 - een bedrag van EUR 1,3 Mln aan aanvullende financieringen goed te keuren, te committeren en/of uit te keren.

Daarnaast heeft DE-on in 2017 de beschikking over middelen om het ontwikkelen van projecten daadwerkelijk te ondersteunen. Deze middelen komen uit de Green Deal gelden van in totaal EUR 365.000. In 2015 en 2016 is hiervan EUR 100.000 besteed. Begroot wordt dat in 2017 EUR 100.000 zal worden ingezet voor projectontwikkeling.

¹ Stand van zaken per 1-11-2016

Financiële Prognose 2017

Anders dan in het oorspronkelijk business plan en het meerjarenplan 2015-2020 van DE-on, worden de jaarlijkse operationele kosten nog niet volledig gedekt uit de resultaten van investeringen en rente op banksaldi. Dat wordt veroorzaakt door het later tot uitkering komen van financieringen dan opgenomen in het oorspronkelijke business plan (waar de aanname was dat investeringen op 1 januari van het jaar gedaan werden) maar vooral door de extreem lage rente op de liquiditeit. Ook voor 2017 verwacht DE-on daardoor een negatief resultaat.

De vertaling van het opbrengsten en kosten begroting naar de begrote winst en verliesrekening voor 2017 is als volgt:

Winst en verliesrekening DE-on (x 1.000 euro)	Gerealiseerd 2014	Gerealiseerd 2015	Verwacht 2016	Begroot 2017
Omzet uit diensten en ontwikkeling	-	2	30	60
Totale kosten	69	180	200	230
BTW	15	20	29	29
Totale kosten	84	200	229	259
Baten uit banksaldo	26	83	50	24
Baten uit leningen en investeringen	-	5	42	93
Resultaat	-58	-110	-106	-82

Hiermee is de begrote winst en verliesrekening 2017 volledig in lijn met het meerjarenplan, ondanks de lage rentestand. De voornaamste reden ligt in de strakke kostenbeheersing die DE-on tegenover de lagere inkomsten zet.

Het ligt in de verwachting dat de negatieve resultaten in volgende jaren verminderen door groeiende resultaten uit financieringen.

De balans zoals we deze begroten voor 2017 ziet er als volgt uit:

Balans per 31/12 (x 1.000 euro)	Gerealiseerd 2014	Gerealiseerd 2015	Verwacht 2016	Begroot 2017
Financiële activa	-	518	2.000	3.300
Liquide middelen	6.741	6.451	4.792	3.337
TOTAAL ACTIVA	6.741	6.969	6.792	6.637
Exploitatie vermogen / eigen vermogen	246	136	32	-50
Green Deal ontwikkelvermogen		338	265	192
Langlopende schulden	6.495	6.495	6.495	6.495
TOTAAL PASSIVA	6.741	6.969	6.792	6.637

Wanneer DE-on volledig geïnvesteerd is en de rendementen van de investeringen zijn minimaal (conform de aannames bij oprichting) netto 3,5%, dan zal DE-on, ondanks de lage rentestand, net in staat zijn om als revolverend fonds in 2034 aan haar terugbetalingsverplichtingen jegens de provincie te voldoen. DE-on ligt qua commiteringen en projecten in een vergevorderd stadium van onderhandeling ruim op schema van de begrotingen zoals gemaakt in het meerjarenplan 2015-2020. De tijd tussen goedkeuring en investering is in

sommige gevallen langer dan verwacht, waardoor de daadwerkelijke uitkeringen wat achter blijven ten opzichte van het meerjarenplan. In 2017 verwachten we dit verschil nagenoeg weggewerkt te hebben.

Het verwachte cashflow overzicht ziet er als volgt uit:

Cashflow overzicht (x 1.000 euro)	Gerealiseerd 2014	Gerealiseerd 2015	Verwacht 2016	Begroot 2017
Inkomsten	26	90	124	177
Uitgaven	-84	-200	-229	-259
Investerings	-	-518	-1.482	-1.300
Investerings ontwikkeling	-	-27	-73	-73
In: lening en subsidie provincie	6.800	365		
Totale cashflow	6.742	-290	-1.659	-1.455
Liquide middelen begin jaar	6.742	6.741	6.451	4.792
Liquide middelen eind jaar	6.741	6.451	4.792	3.337

Maatschappelijke baten & projecten

CO₂ besparing

Stichting DE-on heeft de opdracht om een CO₂ besparing te bereiken van 8.000 ton per jaar. Daartoe monitort DE-on jaarlijks wat haar bijdrage is geweest aan projecten en de hoeveelheid CO₂ die bespaard zal worden bij door DE-on gefinancierde projecten. Per project wordt ook gekeken naar het CO₂ rendement per geïnvesteerde euro. Voor 2017 wordt een additionele besparing van minimaal 2.000 ton verwacht van de projecten waar DE-on bij betrokken is. Het grootste deel van deze besparing komt naar verwachting voort uit investeringen in zon PV, geothermie en biomassa.

Tot en met 1-11-2016 zijn de volgende projecten goedgekeurd. De uitgekeerde projecten staan met naam benoemd, het nog niet uitgekeerde project is in het laatste stadium van het technische *due diligence* onderzoek en is geanonimiseerd.

Project	DE-on financiering	Totale Financiering	Percentage investering (Multiplier)	CO ₂ besparing per jaar verwacht	Uitgekeerd?
Groen Gas Almere – Almere (biomassa vergisting)	518.000 euro	8.269.000 euro	6,2%	2.300 ton	Ja (oktober 2015)
North Sea Food – Urk (zon PV)	237.580 euro	475.160 euro	50%	215 ton	Ja (juli 2016)
DVPN – Rietlanden Lelystad (zon PV)	180.000 euro	360.000 euro	50%	163 ton	Ja (juli 2016)
Kalter Marknesse (zon PV)	250.000 euro	564.116 euro	44%	279 ton	Ja (november 2016)
***** (biomassa verbranding)	500.000 euro	8.500.000 euro	5,9%	12.060 ton	Nee (uitwerken overeenkomst, uitkering verwacht december 2016)
TOTAAL	1.685.580 euro	18.168.276 euro	9,3% (10,8 x)	15.017 ton	

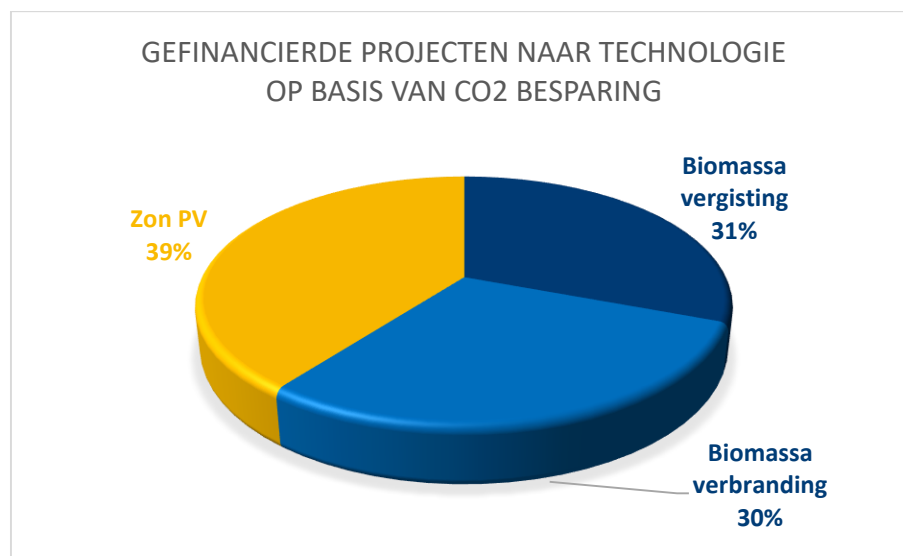
Daarnaast zijn er projecten per 1-1-2016 in vergaande onderhandeling. Ook deze zijn geanonimiseerd. Het is de verwachting dat deze projecten in 2017 tot financiering komen.

Project	DE-on financiering	Totale Financiering	Percentage investering (Multiplier)	CO ₂ besparing verwacht	Uitgekeerd ?
**** (geothermie)	1.000.000 euro	18.500.000 euro	5,4%	18.000 ton	Nee (uitonderhandelen financial close met banken, onder begeleiding van DE-on), fin. close verwacht voor 31-12-2016
**** (zon PV)	113.000	1.130.000 euro	10%	500 ton	Nee (voorwaarden besproken, wachtend op beslissing. Fin. close verwacht op zijn vroegst december 2016)
**** (biomassa vergisting)	500.000 euro	2.800.000 euro	17,9%	3.000 ton	Nee (uitonderhandelen voorwaarden, fin. close)

					verwacht op zijn vroegst december 2016)
**** (biomassa vergisting)	400.000 euro	2.000.000 euro	20%	2.500 ton	Nee (uitonderhandelen voorwaarden, fin. close op zijn vroegst verwacht december 2016)
TOTAAL	2.013.000 euro	24.430.000 euro	8,2% (12,1 x)	24.000 ton	

Het meerjarenplan 2015-2020 gaat uit van een cumulatief gerealiseerde jaarlijkse CO₂ besparing per begin 2017 van 4.937 ton. Met de projecten die in 2016 zijn goedgekeurd, ligt DE-on ver voor op deze doelstelling.

Onderstaand de verdeling van de jaarlijkse CO₂ besparing van de t/m eind 2016 gecommitteerde projecten

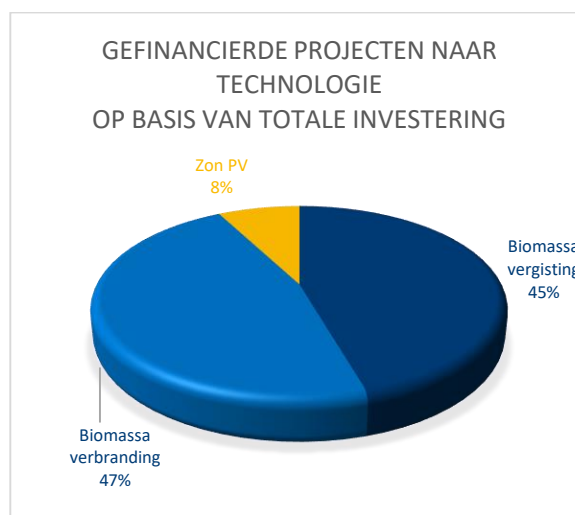
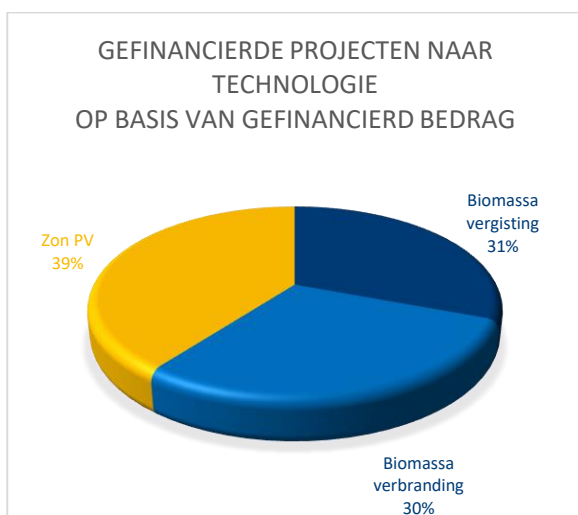
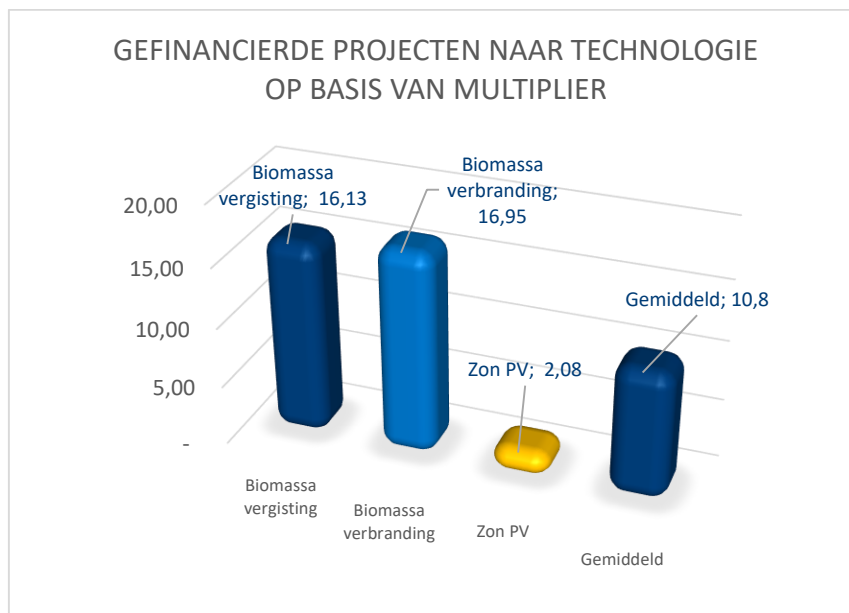
Multiplier

De multiplier van DE-on moet gemiddeld over de portfolio minimaal 5 bedragen, dat wil zeggen dat er met het kapitaal van DE-on van 6,5 miljoen Euro tussen de 30 en 35 miljoen aan totale investeringen worden gedaan.

De investering in de biomassa vergistingsinstallatie kent een multiplier van 15. Investeringen in de zon PV installaties kennen naar verwachting een multiplier van tussen de 2 en 5. Gemiddeld zal op de verwachte investeringen in 2017 van DE-on naar verwachting een hogere multiplier gerealiseerd worden dan 5, in lijn met de multiplier tot 1-1-2016 welke boven het gewenste niveau ligt (2 keer hoger dan de ondergrens).

In tegenstelling tot de aannames van het meerjarenplan, zal bovenop de hogere multiplier die bij aanvang van de financiering optreedt, de financieringen ook bij een aantal projecten eerder terugbetaald worden dan in het aannemen van het business plan (10 jaar). DE-on is op deze wijze in staat om een deel van de lening van de Provincie meer malen in te zetten, waardoor de multiplier verder toeneemt.

Onderstaand de multipliers van de t/m eind 2016 gecommitteerde projecten

Projecten 2017

De pijplijn waar DE-on aan op dit moment aan werkt (zie ook pagina 12) bestaat uit projecten op het gebied van Zon PV, Biomassa, Energiebesparing en Geothermie. In 2017 verwachten we, naast de begrote 10 kleine energiebesparingsleningen, een relatief groot bedrag aan financieringen in Zon PV en een significante investering in geothermie.

Memo

Aan: Raad van Toezicht Stichting DE-on
Van: Hage de Vries, directeur Stichting DE-on
cc:
Datum: 14 september 2016
Betreft: Resultaten DE-on periode 1-6-2015 tot 1-6-2016

Inleiding

In artikel 3e en artikel 9 van de subsidievoorwaarden van de Stichting DE-on is een tussentijdse beoordeling opgenomen, welke twee jaar na oprichting voor het eerst dient plaats te vinden. De letterlijke tekst luidt:

“Na twee jaar dienen financieringsovereenkomsten te zijn afgesloten, dan wel in vergaande staat van onderhandeling te verkeren die een totaal van €2 miljoen aan door de stichting te verstrekken middelen bedragen. De betreffende projecten ondersteunen de doelstellingen met betrekking tot de multiplier en CO₂ reductie conform bovengenoemde resultaten van de subsidie”.

De multiplier en CO₂-doelstelling waarnaar verwezen wordt staat omschreven in artikel 3b en 3d: “in een periode van 8 jaar wordt de subsidie aangewend voor de ondersteuning van daarvoor in aanmerking komende projecten met het oogmerk dat langs die weg een bedrag aan investeringen in energiebesparing en duurzame opwekking in de markt wordt losgemaakt van tenminste €30 miljoen (uitgaande van €6,5 miljoen aan investeringsmiddelen betekent dit een beoogde vermenigvuldigingsfactor of multiplier van 5).” En “Uitgaande van een beoogde multiplier van 5, een beoogd totaal gerealiseerde investering van projecten (samen met partners) van €30 miljoen, zal met de aanwending van de subsidie voor de ondersteuning van projecten een CO₂ reductie van alle projecten tezamen van tenminste 8.000 ton CO₂ / jaar worden nagestreefd”.

Dit memo geeft een korte samenvatting van de resultaten van DE-on in de periode 2015-2016, waarbij speciale aandacht wordt besteed aan de multiplier en de CO₂-reductie, evenals de projecten in ontwikkeling, de gecommiteerde middelen en uitgekeerde middelen.

De Stichting DE-on heeft ondertussen haar eerste volle jaar doorlopen. De doelstelling die leidend is in alle activiteiten, is het versnellen van de energietransitie in de provincie Flevoland. Daartoe heeft de stichting zich in deze periode ingespannen.

De inspanningen over de periode juni 2015 - juni 2016 hebben geleid tot gecommiteerde en uitgekeerde financieringen. Daarnaast is DE-on als adviseur (zowel betaald als onbetaald) betrokken bij diverse projecten. Deze worden in dit memo nader toegelicht. In het totaal heeft het gecommiteerde kapitaal een omvang van 1.685.580 euro en een CO₂ besparing van 15.017 ton per jaar tot gevolg. De

gemiddelde multiplier bedraagt 10,77x (moet minimaal 5x zijn). Daarmee ligt DE-on ruim op schema ten opzichte van het jaarplan 2016.

De onderstaande tabel geeft de projecten weer waarvoor goedkeuring is verleend. Deze projecten zouden zonder DE-on niet tot realisatie gekomen zijn.

Project	DE-on financiering	Totale Financiering	Leverage	CO ₂ besparing verwacht	Uitgekeerd?
Groen Gas Almere - Almere	518.000 euro	8.269.000 euro	6,2%	2.300 ton	Ja
North Sea Food - Urk	237.580 euro	475.160 euro	50%	215 ton	Ja
DVPN – Rietlanden Lelystad	180.000 euro	360.000 euro	50%	163 ton	Ja
Kalter Marknesse	250.000 euro	564.116 euro	44%	279 ton	Nee (getekende overeenkomst, uitkering verwacht oktober 2016)
BeGreen Lelystad	500.000 euro	8.500.000 euro	5,9%	12.060 ton	Nee (uitwerken overeenkomst, uitkering verwacht november 2016)
TOTAAL	1.685.580 euro	18.168.276 euro	9,3% (10,8 x)	15.017 ton	

In 2015 is ook het project Energie Estafette Flevoland besproken en een stap verder gebracht. Dit project heeft een omvang van 450.000 euro (DE-on), totale financiering demonstratiefase 900.000 euro, totale CO₂ besparing demonstratiefase 175 ton (en bij succes doorrol naar 2.000 ton en totale financiering 10.000.000 euro).

Daarnaast zitten er nog een aantal concrete projecten in de pijplijn voor financiering /committeren in 2016 waarvan de verwachting is dat ze dit jaar nog voor de Raad van Toezicht worden gebracht ter besluitvorming:

Project	DE-on financiering	Totale Financiering	Leverage	CO ₂ besparing verwacht	Uitgekeerd?
Aardwarmte Combinatie Luttelgeest	1.000.000 euro	18.500.000 euro	5,4%	18.000 ton	Nee (uitonderhandelen financial close met banken, onder begeleiding van DE-on), fin. close verwacht voor 31-12-2016
Flevonice – Dronten	113.000	1.130.000 euro	10%	500 ton	Nee (voorwaarden besproken met Flevonice, wachtend op beslissing. Fin. close verwacht november 2016)
De Torenhoeve – Biddinghuizen	500.000 euro	2.800.000 euro	17,9%	3.000 ton	Nee (uitonderhandelen voorwaarden, fin. close verwacht november 2016)
Maatschap Hotsma – Biddinghuizen	400.000 euro	2.000.000 euro	20%	2.500 ton	Nee (uitonderhandelen voorwaarden, fin. close verwacht november 2016)
TOTAAL	2.013.000 euro	24.430.000 euro	8,2% (12,1 x)	24.000 ton	

Naast financiering is DE-on actief op het gebied van Projectontwikkeling en projectondersteuning.

Projectontwikkeling (Zon op Bedrijfsdaken) vindt plaats in de gemeente Dronten, Lelystad en Almere. In de eerste fase SDE 2016 is voor ondernemers in Biddinghuizen voor ongeveer 3 MW aan subsidie aangevraagd als gevolg van de inspanningen van DE-on. Wegens overschrijving is deze subsidie niet ontvangen, in de tweede ronde (september / oktober) wordt opnieuw ingeschreven, ditmaal naar verwachting voor ongeveer 5 MWp. In Lelystad heeft DE-on in samenwerking met de Bedrijfskring Lelystad, adviesbureau Enodes en met ondersteuning van de gemeente Lelystad een begin gemaakt met het Zonne Collectief Lelystad, waarvoor er naar verwachting enkele MW's subsidie aangevraagd worden.

De Zon PV veldopstelling van de familie Groen in Luttelgeest is tot vergunning gebracht (totaal 4,5 MWp). De veldopstelling aan de Vlotgrasweg in Lelystad (2 MWp) is tot vergunning gebracht. Beide projecten gaan op voor de september/oktober fase SDE. DE-on is adviseur voor de ontwikkeling en financiering en mede financier van het ontwikkeltraject.

Voor het ACL project (geothermie) treed DE-on op als adviseur van de initiatiefnemer voor het arrangeren van de bankfinanciering, in samenwerking met een lokale adviseur. Verwacht wordt dat financial close voor eind 2016 mogelijk is.

In Dronten is DE-on samen met de gemeente actief in het ontwikkelen van een verplaatsbare veldopstelling voor zon op het terrein van de Poort van Dronten (2 MWp).

DE-on is op diverse gelegenheden in de provincie als spreker actief geweest, onder andere in de gemeente Dronten (Buren ontmoeten burens (3x), zon PV congres), gemeente Lelystad (ondernemersverenigingen, CDA), gemeente Zeewolde (duurzame energiebeleid), gemeente Urk (bedrijvendag), gemeente Noordoostpolder (bedrijvendag).

DE-on heeft voor de kleine leningen de methodiek van Drenthe en Utrecht aangepast. Deze wordt momenteel geïmplementeerd.

De website van DE-on is gehacked geweest, maar is in opgefriste staat weer online gebracht. De website van de energielening Flevoland verwachten we in oktober online te brengen.

Tot slot is DE-on actief geweest op het uitbreiden van het volume onder management. Hiervoor is gewerkt aan een EFRO aanvraag (besloten niet in te dienen wegens niet passende beoordelingskaders). De Green Deal gelden (voor ontwikkelingsactiviteiten) zijn met een omvang van 360.000 euro toegekend aan DE-on. Dit jaar is het wellicht mogelijk dat de opbrengsten van de verkoop van de aandelen van Alliander door de Provincie Flevoland worden toegevoegd aan het DE-on budget. Daarnaast werken we op volle kracht aan het per 1/1/2017 opstarten van LEF, het Lelystads Energie Fonds dat op het model van DE-on onder hetzelfde management zal worden uitgevoerd. De omvang van dit fonds zal naar verwachting 12,5 miljoen euro zijn.

Financieel liep DE-on tot en met juni 2016 qua kosten achter op de prognoses (88.794 euro totale kosten versus 147.250 euro begroot) en doet het daarmee dus beter dan begroot.

De inkomsten liepen echter ook achter: renteopbrengsten tot en met juni liggen op 25.000 euro (begroot 29.000). De inkomsten uit diensten en ontwikkeling liggen rond 7.500 (begroot 25.000). De inkomsten uit investeringen liggen rond 15.000 euro (begroot 34.000 euro).

Subsidievoorwaarden (1499416)stichting DE-on behorende bij subsidiebesluit GS d.d. 22 juli 2014 (1550439)

1. Doel van de subsidie:

De provincie Flevoland geeft met deze subsidie aan de stichting DE-on (lees verder: de stichting) uitvoering aan haar streven om de energietransitie van een traditionele energiehuishouding naar een duurzame energiehuishouding te versnellen teneinde in 2020 een volledige klimaatneutrale energiehuishouding te bereiken. De stichting heeft tot doel aan deze versnelling actief bij te dragen en zal deze subsidie in overeenstemming met de navolgende subsidievoorschriften aanwenden voor het bekostigen van het (doen) ontwikkelen en het (mede)financieren van projecten (door middel van participaties, garanties en het verstrekken van (al dan niet achtergestelde) leningen) welke gericht zijn op zowel besparing en/of het duurzaam opwekken van energie in die delen van de markt die zich autonoom niet, onvoldoende of traag ontwikkelen.

2. Aard van de door de stichting met de subsidie van de provincie Flevoland mede te financieren projecten

- a) De projecten moeten aantoonbaar bijdragen aan de bij punt 1 bedoelde energietransitie.
- b) De stichting ondersteunt alleen die projecten waarbij sprake is van bewezen technologieën.
- c) De stichting ondersteunt met name projecten waarbij sprake is van knelpunten (zoals maatschappelijk draagvlak of juridische, milieutechnische of financiële knelpunten) die realisatie op korte termijn (hiermee wordt bedoeld een periode van maximaal twee jaar) belemmeren.
- d) Bij de beoordeling van de vraag of, en zo ja, in welke vorm door de stichting aan een derde een financiële bijdrage (lening, participatie of garantie) kan worden verstrekt, dient de stichting rekening te houden met de volgende zaken:
 - bij het voorstel of de aanvraag dient zowel het financieel, milieu/energie als overig maatschappelijk rendement beoordeeld te worden.
 - in geval van (achtergestelde)leningen en garanties dient de stichting vooraf een risicoanalyse op te stellen. De lening of garantie mag uitsluitend worden gebruikt voor investeringen waarvoor banken niet bereid zijn op passende voorwaarden het benodigde leningbedrag volledig te verstrekken. De stichting kan zelf per project bepalen of, en zo ja, hoeveel rente zij in rekening brengt voor de door haar verstrekte leningen of welke garantievergoeding zij vraagt.
 - in geval van participaties dient de stichting vooraf een goede risico-inschatting en overeenkomst met derden te maken waarin de governance van de gezamenlijke onderneming (project BV) naar behoren is vastgelegd.
- e) De projecten waar de stichting zich op richt, bevinden zich geheel of gedeeltelijk in de provincie Flevoland of gaan zich op korte termijn (hiermee wordt bedoeld een periode van maximaal 2 jaar) in Flevoland bevinden en leveren een duidelijke meerwaarde voor de provincie Flevoland op (in de zin van een bijdrage aan de energiebesparing en/of verduurzaming van de energiehuishouding en/of bevorderen van de werkgelegenheid).
- f) Een project dat door de stichting wordt ondersteund, wordt gedreven door een rechtspersoon. Bij voorkeur financiert de stichting speciaal voor het project opgerichte project BV's. Bij kleine projecten waarbij geen project BV wordt opgericht, kan de stichting rechtstreeks middelen ter beschikking stellen aan de initiatiefnemer/ondernemer. In de financieringsovereenkomst zal dan nadrukkelijk worden opgenomen dat de verstrekte middelen enkel mogen worden ingezet voor de financiering van het betreffende energiebesparingsproject of project voor de opwekking van duurzame energie. In geen geval zal de stichting kapitaal verstrekken aan ondernemingen in moeilijkheden. Vervolgfinanciering van eerder door de stichting ondersteunde projecten die in moeilijkheden zijn gekomen, wordt niet uitgesloten.
- g) Het door de stichting te verstrekken kapitaal dient direct ten goede te komen aan het project waarvoor het kapitaal wordt verstrekt en komt niet ten goede aan andersoortige projecten die door moeder-, dochter-, of zusterondernemingen van het project worden uitgevoerd.

3. Beoogde resultaten van subsidiëring van de stichting

Voor deze subsidie worden van de stichting de volgende resultaten verwacht:

- a) De stichting zal de ten laste van de subsidie beschikbare investeringsmiddelen volledig investeren in daarvoor kwalificerende projecten binnen een periode van maximaal 8 jaar.
- b) In genoemde periode van 8 jaar wordt de subsidie aangewend voor de ondersteuning van daarvoor in aanmerking komende projecten met het oogmerk dat langs die weg een bedrag aan investeringen in energiebesparing en duurzame opwekking in de markt wordt losgemaakt van tenminste €30 miljoen (uitgaande van €6,5 miljoen aan investeringsmiddelen betekent dit een beoogde vermenigvuldigingsfactor of multiplier van 5).
- c) De stichting spant zich in om deze resultaten binnen de beoogde termijn te realiseren en om bovengenoemde multiplier te verhogen, door actief de mogelijkheden van herfinanciering door derden van gerealiseerde projecten te onderzoeken. Indien herfinanciering mogelijk blijkt, zal de stichting de uit herfinanciering opnieuw ter beschikking gekomen middelen kunnen hergebruiken om aldus revolverend nieuwe projecten te ondersteunen, met inachtneming van de afspraken omtrent de beëindiging van de activiteiten na 20 jaar.
- d) Uitgaande van een beoogde multiplier van 5, een beoogd totaal gerealiseerde investering van projecten (samen met partners) van € 30 miljoen, zal met de aanwending van de subsidie voor de ondersteuning van de projecten een CO₂-reductie van alle projecten tezamen van tenminste 8.000 ton CO₂/jaar worden nagestreefd.

Tussentijdse beoordeling (twee jaar na oprichting, zie punt 9)

- e) Na twee jaar dienen financieringsovereenkomsten te zijn afgesloten, dan wel in vergaande staat van onderhandeling te verkeren die een totaal van €2 miljoen aan door de stichting te verstrekken middelen bedragen. De betreffende projecten ondersteunen de doelstellingen met betrekking tot de multiplier en CO₂-reductie conform bovengenoemde resultaten van de subsidie. Na vier jaar is bovenbedoeld bedrag van €2 miljoen toegenomen tot tenminste €5 miljoen.

4. Door de stichting te hanteren uitsluitingscriteria bij aanwending van de met de subsidie te ondersteunen projecten

Voor de aanwending van de subsidie gelden voor alle projecten de volgende uitsluitingscriteria:

- a) Gemaximeerde bijdrage: tot maximaal €3 miljoen kan door de stichting worden ingezet om een individueel project te steunen;
- b) Minderheidsbelang: een project kan door de stichting tot ten hoogste een minderheidsdeel van de financiering worden ondersteund. Concreet betekent dit dat de ondersteuning van een project bij een financiering altijd minder dan 50% van het benodigde vreemd vermogen betreft of bij een participatie altijd minder dan 50% in het benodigde eigen vermogen (bij ondersteuning van een project door participatie in het eigen vermogen in combinatie met het verstrekken van een financiering geldt tevens de randvoorwaarde van de in acht te nemen multiplier van 5);
- c) Ondergrens: De stichting hanteert bij het inzetten van haar financiële instrumenten een ondergrens van €0,1 miljoen.

5. Algemene voorwaarden en verplichtingen

- a) De met aanwending van de subsidie gefunde participaties, garanties of geldleningen van de stichting in en aan duurzame energieprojecten en energiebesparende activiteiten worden zo veel mogelijk ingericht op het weer vrijkomen en terugontvangen door de stichting van de verstrekte gelden voor einddatum, zijnde 31 december 2034. De maximale looptijd van door de stichting vanuit de subsidie te verstrekken leningen en garanties zal eindigen uiterlijk voor de einddatum van de subsidie. Bij het nemen van participaties worden daar waar mogelijk op voorhand exit afspraken gemaakt met de einddatum van de subsidie als uiterste exit datum.
- b) De subsidie mag door de stichting uitsluitend worden aangewend voor het in sub a) bedoelde ondersteunen van projecten en voor het dekken van daarmee samenhangende

kosten van de stichting, het bekostigen van het door de stichting (doen) ontwikkelen van in aanmerking komende kosten daaronder begrepen.

- c) Indien door de aard en het verloop van de met de subsidie ondersteunde projecten, door marktomstandigheden en/of door andere omstandigheden achterblijvende projectresultaten, op einddatum de vanuit de subsidie door de stichting verstrekte investerings- en leningsgelden niet of onvoldoende zijn vrijgekomen en aldus niet aan de stichting zijn terugbetaald (waaronder ook begrepen terugbetaling van uitgekeerde garanties) waardoor de stichting de subsidie niet in haar geheel zal kunnen terugbetalen, treden Gedeputeerde Staten en de stichting tijdig in overleg over een voor alle belanghebbenden redelijke oplossing voor subsidievaststelling, kosten en terugbetaling.
- d) De stichting dient het nog niet uitgezette deel van de subsidie niet risicovol, vastrentend te beleggen bij een bank binnen de EU die voldoet aan de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden, tenminste AA-minus rating). Het is de stichting niet toegestaan risico's met derivaten af te dekken.
- e) Het staat de stichting te allen tijde vrij om tot vervroegde terugbetaling van (delen) van de subsidie over te gaan.
- f) De met de subsidiegelden verstrekte leningen en garanties mogen uitsluitend worden verstrekt en participaties mogen daarmee uitsluitend worden aangegaan met in achtneming van de staatssteunregels van de Europese Unie. Dit betekent dat de stichting op basis van de subsidie uitsluitend steun (lening, participatie, garantie) mag verlenen als op deze steun de minimusregels van toepassing zijn, of de steun onder de Algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV)/ PB EU 800/2008 valt. Indien tijdens de looptijd van deze beschikking deze staatssteunregels wijzigen, dient de stichting de (door de Europese Unie) gewijzigde staatssteunregels te volgen. De stichting vermeldt bij ieder besluit tot het verstrekken van een lening of garantie of het aangaan van participaties expliciet de toepasselijke regeling alsmede de betreffende bepaling(en) waarop de steunverlening is gestoeld en waaruit blijkt dat de steun onder de minimisverordening of de algemene groepsvrijstellingsverordening valt.
- g) De stichting is verantwoordelijk voor het voldoen aan alle procedurele vereisten die voortvloeien uit de staatssteunbepalingen in het VwEU, waaronder de verantwoordelijkheid van de stichting voor de eventuele aanmelding of kennisgeving van de steun bij de Europese Commissie.
- h) De stichting maakt in communicatie over haar activiteiten in relatie tot de subsidie duidelijk dat deze mogelijk worden gemaakt door de provincie Flevoland.
- i) De stichting houdt in haar administratie van uitgaven en inkomsten duidelijke scheiding tussen subsidie afkomstig van de provincie Flevoland en eventueel van derden afkomstige gelden.
- j) De stichting is verplicht Gedeputeerde Staten desgevraagd alle haar vrijelijk ter beschikking staande informatie te geven die Gedeputeerde Staten nodig achten om te kunnen nagaan of de stichting in staat is de subsidie op einddatum terug te betalen.
- k) De stichting moet medewerking verlenen aan een door Gedeputeerde Staten eventueel in te stellen controle of onderzoek.

6. Voorwaarden en verplichtingen ten aanzien van de periodieke rapportage

- a) De stichting voert haar activiteiten in relatie tot de subsidie uit op basis van een meerjarig beleidsplan voor een periode van vijf jaar, dat elke vijf jaar wordt geactualiseerd.
- b) Jaarlijks voor 15 november verstrekt de stichting een in relatie tot de subsidie bondig en vanuit de doelstelling van de subsidie inzichtelijk activiteitenplan, aangevuld met een meerjarige financiële planning ter informatie voor aan Gedeputeerde Staten.
- c) Jaarlijks voor 15 mei legt de stichting de jaarrekening, het jaarverslag en de bijbehorende accountantsverklaring over het afgelopen jaar ter informatie voor aan Gedeputeerde Staten. Het jaarverslag bevat een directieverslag en biedt in ieder geval inzicht in:
 - de fondsstrategie met betrekking tot de subsidie en eventuele koerswijzigingen daarin
 - de uitgevoerde projecten voor de subsidie, inclusief de bijbehorende investeringen met een keuzeverantwoording;
 - financieel verloop (tempo van investeringen) van de subsidie in de tijd;
 - de inkomsten uit de op basis van de subsidie verstrekte leningen, garanties of participaties;

- risicospreiding in de projectenportfolio van de subsidie en de mate waarin en de manier waarop risico's zijn afgedekt;
 - inhoudelijke en financiële koerswijzigingen ten aanzien van de subsidietoepassingen en effecten voor het volgende jaar.
 - de getotaliseerde en individueel geleverde projectbijdragen aan de Flevolandse doelstellingen vanuit de subsidietoepassingen, waaronder de CO₂-emissiereductie en de hoeveelheid opgewekte duurzame energie.
 - alle gegevens overeenkomstig aan de Green Deal verbonden rapportagevoorwaarden.
- Bij de jaarrekening verantwoordt de stichting middels een rapportage hoe zij per project invulling heeft gegeven aan het bepaalde in punt 5 f en g.

e) Bestuurlijk overleg.

Alvorens de stichting haar activiteitenplan en jaarbegroting afrondt, wordt er een bestuurlijk overleg gehouden over de subsidietoepassing. In dit overleg kunnen Gedeputeerde Staten suggesties voor het komende jaar doen.

7. Meldingsplicht

De stichting meldt aan Gedeputeerde Staten onverwijld schriftelijk indien:

- a) Een activiteit die vanuit de subsidie is gefund, moet worden veranderd of beëindigd. In de melding moeten de relevante feiten en omstandigheden staan die hiertoe hebben geleid;
- b) Materiële afwijkingen van (de verplichtingen in) de beschikking tot subsidieverlening;
- c) Materiële wijzigingen in de financiële en organisatorische verhouding met derden.

Deze meldingsplicht geldt tot aan de vaststelling van subsidie.

8. Toestemming Gedeputeerde Staten

Op deze subsidie is afdeling 4.2.8 van de Algemene wet bestuursrecht met uitzondering paragraaf 4.2.8.5 van toepassing.

Voor de volgende rechtshandelingen van de stichting is toestemming van Gedeputeerde Staten vereist:

- a) Het materieel wijzigen van de grondslag van de subsidieactiviteiten zijnde het op de subsidie betrekking hebbende deel van het businessplan en de statuten;
- b) De wijze waarop gelden van derden administratief gescheiden worden van de gelden afkomstig van de provincie en de wijze van splitsing van de middelen ten tijde van de vereffening;
- c) Het aangaan van kredietenovereenkomsten en overeenkomsten van geldlening, waaronder leningen van andere overheden, waarmee de stichting conform haar statuten haar inkomen kan vormen.
- d) Het voor datum subsidievaststelling en terugbetaling ontbinden van de rechtspersoon;
- e) Het voor datum subsidievaststelling en terugbetaling doen van aangifte tot haar faillissement of het aanvragen van haar surseance van betaling.

9. Tussentijdse beoordeling

Tijdens de projectontwikkelperiode (eerste 8 jaren na verlening van de subsidie) vindt er 2, 4 en 8 jaren na verlening een tussentijdse beoordeling plaats van de wijze waarop de stichting met de subsidie omgaat. Hiervoor wordt door de stichting een voortgangsrapportage opgesteld, waarbij deze voortgangsrapportage kan plaatsvinden als een aanvulling op het jaarverslag van de stichting. Deze voortgangsrapportage wordt uitgebreid getoetst op de behaalde resultaten, het portfolio, bijbehorende risico's en de door de stichting gehanteerde werkwijze. Een belangrijk criterium zal zijn hoe de vooruitzichten zijn ten aanzien van het inzetten van de beschikbaar gestelde financiële middelen in projecten. Als op de genoemde beoordelingsmomenten onvoldoende gelden zijn bestemd en weggezet (zoals nader omschreven in art. 3, lid a, e en f van deze subsidievoorwaarden), kan de provincie besluiten nog niet uitgezette gelden tussentijds terug te vorderen. (Het bepaalde in artikel 5 onder c van deze subsidievoorwaarden is dan van overeenkomstige toepassing).

Tijdens de beheerfase (8 tot 20 jaren na oprichting van de stichting) vindt er na 13 en 18 jaar na oprichting een tussentijdse beoordeling plaats van de subsidie (vastgelegd in een vergelijkbare voortgangsrapportage). Ook hierbij zal uitgebreid worden getoetst op de behaalde resultaten, het portfolio, bijbehorende risico's en de door de stichting gehanteerde werkwijze.

Indien de tussentijdse beoordeling daartoe aanleiding geeft, zorgt de stichting voor een actualisatie van het bij punt 6 sub a genoemde meerjarig beleidsplan met betrekking tot de subsidie.

De tussentijdse beoordelingsmomenten kunnen ook aanleiding zijn de subsidievoorwaarden te wijzigen.